

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2987

av **Per Åsling och Helena Lindahl (båda C)**

Värdepapperisering av svenska försäkringsrisker

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett regelverk för att underlätta överföring av försäkringsrisker i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sammanfattning

I motionen föreslås reformer för att underlätta tillgången till alternativt försäkringskapital för svenska aktörer och därmed förstärka klimatanpassningen av det svenska samhället. Konkret föreslås att regeringen ska utreda förutsättningarna för Sverige som hemvist för värdepapperisering av försäkringsrisker. Det skulle också bidra till att göra Sverige till ett mer attraktivt centrum för finansiella tjänster.

Klimatförändringar kan öka påfrestningarna på försäkringssystemet

Ett globalt varmare klimat kommer att få stora återverkningar också i Sverige. En höjd havsnivå i södra Sverige riskerar att leda till mer frekventa och svårare översvämningar. Lantbruket riskerar att drabbas av vattenbrist i delar av landet under sommarmånaderna. Ojämnare, men mer regn överlag riskerar att leda till skyfall som kan orsaka översvämningar och skördeskador. En högre temperatur kan leda till fler skogsbränder. Ökade vattenflöden kan leda till jordskred och öka påfrestningarna på dammar.

Listan kan göras lång. Klart är att behovet både av förebyggande åtgärder och av ett fungerande försäkringsskydd kommer att öka. Det innebär en ökad påfrestning på försäkringssystemet och ställer krav på nytänkande.

Redan idag saknas en fungerande skördeskadeförsäkring och fungerande försäkringsskydd vid dammbristningar. Det har förekommit rapporter om svårigheter att försäkra fastigheter i översvämningshotade områden. Mycket talar för att dessa problem kommer att öka i takt med att extrema väderhändelser blir vanligare.

Värdepapperisering av försäkringsrisker kan skapa tillgång till nytt försäkringskapital

Internationellt finns sedan mer än 20 år en marknad för värdepapperiserade försäkringsrisker, så kallade försäkringsrelaterade instrument (Insurance Linked Securities, ILS). Huvudsakligen innebär dessa instrument att investerare erbjuds att köpa obligationer, där köpesumman utgör säkerhet för ett specificerat försäkringsåtagande. Under löptiden får investeraren en kupongränta, som består av försäkringspremier och eventuell avkastning på säkerheten. Då obligationen löper ut återbetalas säkerheten. Men om en fördefinierad försäkringshändelse, t.ex. en översvämning eller en skogsbrand, inträffar, tas pengar ur säkerheten för att täcka försäkringsåtagandet.

Utgivaren av en ILS kan vara ett återförsäkringsbolag, ett försäkringsbolag, ett företag eller rentav ett land som vill skydda sig ekonomiskt mot vissa händelser.

Skälet till att ILS blivit populärt och idag utgör ca 13 % av den globala återförsäkringsmarknaden är att de skapar tillgång till den mångdubbelt större kapitalmarknaden för att täcka försäkringsrisker. En diversifierad tillgång till kapital förbättrar också konkurrenssituationen och kan innebära en prispress nedåt på återförsäkring.

Flera hinder för svenska företag som vill värdepapperisera risker

Historiskt har sannolikt Sverige varit en alltför liten marknad för att motivera användningen av ILS, då kostnaden för att sätta upp en sådan konstruktion varit avskräckande. I och med utvecklingen av marknaden finns dock idag väsentligt billigare alternativ och många exempel på transaktioner i storleken tiotals miljoner dollar, vilket rimligen borde kunna vara attraktivt för svenska aktörer.

Ett större hinder är sannolikt idag att marknaden för ILS upplevs befinna sig långt borta. De transaktioner som görs sätts vanligen upp av stora globala återförsäkringsbolag, med den formella hemvisten för obligationen i andra länder. För dessa aktörer är Sverige en marginell marknad.

För svenska företag innebär det också att man kan befara kostnader för att sätta upp komplicerade transaktioner i andra jurisdiktioner, vilket kräver internationell juridisk och ekonomisk kompetens.

En svensk marknad för ILS skulle underlätta tillgången till försäkringskapital

Sverige är internationellt känt som ett land med stabila ekonomiska och juridiska förutsättningar. Det är ingen slump att Stockholm är ett av Europas finansiella centrum. Ifråga om ILS är Sverige och Stockholm emellertid helt okända. Samtidigt är det förhållandevis lite som skulle krävas för att göra Sverige attraktivt som hemvist för ILS och att därmed underlätta tillgången till alternativt försäkringskapital för svenska aktörer.

Konkret handlar det sannolikt om tre faktorer som skulle göra det möjligt och därmed också göra det mer attraktivt för internationella aktörer på försäkringsmarknaden att etablera sig i Sverige.

Genom Solvens 2-reglerna har reglerna för specialföretag, som är den underliggande företagskonstruktion som används för att sätta upp en transaktion, harmoniserats. Att dessa regler harmoniseras är dock inte tillräckligt:

- Skattevillkoren för specialföretag behöver klargöras. Regeringen har avstått från att göra detta, trots att t.ex. Skatteverket framhållit att specialföretag bör omfattas av samma regler som försäkringsföretag.
- Den regulatoriska bördan får inte bli för stor. Specialföretag är i huvudsak en passiv verksamhet som endast förvaltar en säkerhet enligt bestämda regler under löptiden. Det är alltså viktigt att företagen som sådana står under tillsyn, men också att den regulatoriska bördan begränsas och tar hänsyn till företagens syfte och verksamhet.
- För att bli attraktiva och pressa kostnaderna behöver specialföretag kunna användas för att ge ut flera av varandra oberoende försäkringsobligationer. Det kräver företag med segregerade konton (Protected Cell Companies, PCC), vilket inte finns idag. Det skulle även öka skyddet för såväl investerare som huvudmän genom att minska motpartsriskerna.

Regeringen bör, mot denna bakgrund, låta utreda förutsättningarna för Sverige som hemvist för försäkringsrelaterade instrument och återkomma med förslag som gör det möjligt i enlighet med motionen. Det skulle innebära förbättrad tillgång till försäkringskapital för svenska aktörer, underlätta klimatanpassningen av samhället och göra Sverige till ett än mer attraktivt centrum för finansiella tjänster.

Per Åsling (C)

Helena Lindahl (C)